

Bruselis, 2023 02 16
COM(2023) 77 final

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI**

**Kaip valstybės narės įgyvendina Tarybos direktyvą 2006/117/Euratomas dėl
radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro vežimo priežiūros ir kontrolės
Ketvirtoji ataskaita**

{SWD(2023) 43 final}

Turinys

1.	Įvadas	2
1.1.	Bendrosios aplinkybės	2
2.	Teisinis pagrindas ir jo įgyvendinimas	3
2.1.	Direktyvos įgyvendinimas	5
2.2.	Patariamojo komiteto nuomonė	6
2.3.	Kompetentingos institucijos	6
3.	Pastabos	6
3.1.	Statistiniai duomenys (2018–2020 m.)	7
4.	Tolesni veiksmai ir nuolatinis tobulinimas	10
5.	Išvados	11

1. ĮVADAS

Tarybos direktyvoje 2006/117/Euratomas¹ (toliau – Direktyva) nustatoma Bendrijos tarpvalstybinio radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro vežimo priežiūros ir kontrolės sistema, kurios paskirtis – užtikrinti tinkamą gyventojų apsaugą. Ši direktyva užtikrina, kad atitinkamos valstybės narės būtų informuojamos apie radioaktyviųjų atliekų arba panaudoto branduolinio kuro įvežimą į jų teritoriją arba tranzitą, ir jas įpareigoja leisti (duoti sutikimą) arba pagrįstai uždrausti (atsisakyti duoti sutikimą) įvežti tokius krovinius.

Visos valstybės narės perkėlė direktyvą į nacionalinę teisę ir nuo 2011 m. gruodžio 25 d. kas trejus metus teikia Komisijai jos įgyvendinimo ataskaitas pagal 20 straipsnį. Per paskutinį ataskaitų teikimo ciklą valstybės narės pateikė naujausias nacionalines 2018–2020 m. laikotarpio ataskaitas². Remdamasi 20 straipsniu ir šiomis ataskaitomis, Komisija parengė suvestinę ataskaitą³ Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, atsižvelgdama į Patariamąjį komiteto nuomonę⁴ ir ypatingą dėmesį skirdama grąžinimo operacijoms, susijusioms su vežimais, kuriems nebuvo išduoti leidimai, ir su nedeklaruotomis radioaktyviosiomis atliekomis⁵.

Ataskaitoje, pasirodančioje po 2015–2017 m. laikotarpį apimančios Komisijos ataskaitos⁶, pateikiama panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų leidimų ir vežimo Bendrijoje apžvalga. Šios ataskaitos išvadas grindžiantys išsamūs duomenys ir informacija pateikiami pridedamame Komisijos tarnybų darbiniam dokumente.

1.1. Bendrosios aplinkybės

Radioaktyviųjų atliekų susidaro visose ES valstybėse: infrastruktūros objektuose, pvz., atominėse elektrinėse, mokslinių tyrimų reaktoriuose, arba vykdant veiklą, pvz., naudojant radioaktyviuosius izotopus medicinos, pramonės, žemės ūkio, mokslinių tyrimų ir švietimo srityse.

---

¹ 2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos direktyva 2006/117/Euratomas dėl radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro vežimo priežiūros ir kontrolės (OL L 337, 2006 12 5, p. 21–32).

² Konkrečiau, šios ataskaitos apima laikotarpį nuo 2017 m. gruodžio 26 d. iki 2020 m. gruodžio 25 d. (leidimai). Tai buvo ketvirtasis ataskaitų teikimo ciklas visoms valstybėms narėms, išskyrus Kroatiją: 2013 m. liepos 1 d. į ES įstojusiai Kroatijai tai buvo trečiasis ciklas. Tai paskutinis ataskaitų teikimo ciklas, kurio metu buvo pateikta Jungtinės Karalystės ataskaita.

³ Direktyvos 20 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad Komisija parengtų suvestinę ataskaitą direktyvos 21 straipsnyje nustatyta tvarka.

⁴ Patariamasis komitetas įsteigtas 2007 m., kaip reikalaujama pagal Direktyvos 21 straipsnį.

⁵ Direktyvos 4 straipsnis.

⁶ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui kaip valstybės narės įgyvendina Tarybos direktyvą 2006/117/Euratomas dėl radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro vežimo priežiūros ir kontrolės. Trečia ataskaita (COM(2019) 633 *final*, 2019 12 17, ir SWD(2019) 437 *final*).

Eksplatuojant mokslinių tyrimų reaktorius taip pat atsiranda panaudoto branduolinio kuro, t. y. reaktoriaus aktyviojoje zonoje apšvitinto ir visam laikui iš jos pašalinto branduolinio kuro. Jis gali būti saugomas kaip išteklius, kuris gali būti perdirbtas, arba gali būti dedamas į galutinio šalinimo atliekynus kaip radioaktyviosios atliekos nenumatant jo toliau naudoti.

2020 m. (ataskaitinio laikotarpio pabaigoje) branduolinė energija sudarė 24,6 % 27 ES valstybėse narėse pagaminamos elektros energijos⁷; trylika valstybių narių⁸ eksploatavo šiek tiek daugiau nei šimtą branduolinių reaktorių.

Panaudotu tapęs branduolinis kuras ir susidariusios radioaktyviosios atliekos prieš galimą apdorojimą ar perdirbimą ir dėjimą į atliekynus yra saugiai saugomi. Norint saugiai tvarkyti tokias medžiagas gali prireikti jas perkelti (pervežti) iš vietų, kuriose jos susidarė arba buvo tvarkomos. Tokia veikla vykdoma daugumoje valstybių narių, nepriklausomai nuo jų branduolinių programų masto. Dažniausiai vežama kelių, geležinkelių ar jūrų transportu ir tik retkarčiais – oro transportu.

Radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto kuro importas, eksportas ir tranzitas per valstybę (-es) narę (-es) ES yra įprasta praktika.

2. TEISINIS PAGRINDAS IR JO ĮGYVENDINIMAS

Saugus ir atsakingas radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto kuro tvarkymas, įskaitant saugų tų medžiagų vežimą valstybių narių teritorijose ir už jų ribų, yra teisinis reikalavimas, įtvirtintas ir tarptautinėje, ir ES teisėje.

Tarptautiniu lygmeniu šioje srityje pirmiausia vadovaujamosi Jungtine panaudoto kuro tvarkymo saugos ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugos konvencija (toliau – Jungtinė konvencija)⁹. Be kita ko, Jungtinėje konvencijoje nustatyti susitariančiųjų šalių įpareigojimai, susiję su tarpvalstybiniu panaudoto kuro ir radioaktyviųjų atliekų vežimu (importu, eksportu ir tranzitu). Pagal šios konvencijos nuostatas, kiekviena tarptautiniame vežime dalyvaujanti susitariančioji šalis turi imtis tinkamų priemonių, kad toks vežimas vyktų laikantis Jungtinės konvencijos ir su šiuo klausimu susijusių tarptautinių teisinių dokumentų, turinčių privalomąją galią, nuostatų. Visos 27 ES

---

⁷ Branduolinės energijos statistiniai duomenys. Eurostatas. 2021 m. vasario mėn. ISSN 2443-8219.

⁸ Belgija, Bulgarija, Čekija, Suomija, Prancūzija, Vokietija, Vengrija, Nyderlandai, Rumunija, Slovakija, Slovėnija, Ispanija ir Švedija.

⁹ Jungtinė konvencija įsigaliojo 2001 m. birželio 18 d. Ji taikoma panaudotam kurui ir radioaktyviosioms atliekoms, susidariusioms eksploatuojant ir naudojant civilinius branduolinius reaktorius arba vykdant karines arba gynybos programas, jeigu ir kai tokios medžiagos perduodamos nuolat tvarkyti ir tvarkomos pagal išimtinai civilines programas arba kai susitariančioji šalis Konvencijos įgyvendinimo tikslais deklaruoja jas kaip panaudotą kurą ar radioaktyvias atliekas. Konvencija taip pat taikoma planuojamoms ir kontroliuojamoms į aplinką išmetamoms skystoms ar dujinėms radioaktyviosioms medžiagoms, kurios susidaro reguliuojamame branduoliniame įrenginyje.

valstybės narės ir Euratomo bendrija yra šios Jungtinės konvencijos susitariančiosios šalys¹⁰ – tai rodo, kad jos pasiryžusios užtikrinti aukštą panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų saugos lygį nuo jų susidarymo iki dėjimo į atliekynus.

ES lygmeniu darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos apsaugą nuo rizikos, susijusios su jonizuojančiąja spinduliuote, be kita ko, vežant panaudotą branduolinį kurą ir radioaktyvias atliekas, užtikrina išsami teisinė sistema. Dabar ją sudaro Direktyva ir Tarybos direktyvos 2013/59/Euratomas¹¹ (toliau – pagrindiniai saugos standartai) bei 2011/70/Euratomas¹² (toliau – Radioaktyviųjų atliekų direktyva), kurios daro poveikį Direktyvos taikymo sričiai.

ES branduolinės ir radiacinės saugos sistemoje Direktyvoje konkrečiai aptariami teisės aktuose numatyti leidimai tarpvalstybiniu lygmeniu vežti radioaktyvias atliekas ir panaudotą branduolinį kurą, susidariusius civiliniuose infrastruktūros objektuose ir vykdant civilinę veiklą, ir procedūriniai tokio vežimo aspektai. Bendras tikslas – stiprinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų, vykdant panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų vežimo priežiūrą ir kontrolę. Direktyva taikoma visais atvejais, kai:

- panaudoto branduolinio kuro arba radioaktyviųjų atliekų kilmės, paskirties arba tranzito šalis yra ES valstybė narė;
- vežamo panaudoto branduolinio kuro arba radioaktyviųjų atliekų (vadinamų kroviniu) kiekis ir koncentracija viršija pagrindiniuose saugos standartuose nustatytus lygius.

Jeigu vežimas negali būti baigtas arba jeigu nesilaikoma pagal Direktyvą nustatytų vežimo sąlygų, kilmės valstybės narės kompetentingos institucijos turi užtikrinti, kad turėtojas¹³ atsiimtų atitinkamą medžiagą, išskyrus atvejus, kai gali būti imamas alternatyvių saugių priemonių. Kompetentingos institucijos turi užtikrinti, kad už vežimą atsakingas asmuo prireikus imtųsi taisomųjų saugos priemonių. Tada turėtojas atsako už išlaidas, susidarancias tais atvejais, kai vežimas negali arba negalėtų būti baigiamas¹⁴.

---

¹⁰ Jungtinė Karalystė taip pat yra susitariančioji šalis. 2022 m. vasario 11 d. duomenimis, yra 88 Konvencijos susitariančiosios šalys.

(https://www-legacy.iaea.org/Publications/Documents/Conventions/jointconv_status.pdf).

¹¹ 2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyva 2013/59/Euratomas, kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas (OL L 13, 2014 1 17, p. 1–73).

¹² 2011 m. liepos 19 d. Tarybos direktyva 2011/70/Euratomas, kuria nustatoma panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų atsakingo ir saugaus tvarkymo Bendrijos sistema (OL L 199, 2011 8 2, p. 48–56).

¹³ Turėtojas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris, prieš vykdydamas radioaktyviųjų atliekų arba panaudoto kuro vežimą, pagal taikomus nacionalinės teisės aktus atsako už tokias medžiagas ir planuoja vykdyti vežimą gavėjui. (Direktyvos 5 straipsnio 9 dalis).

¹⁴ Direktyvos 12 straipsnis.

Bet koks atsisakymas suteikti leidimą vežti panaudotą branduolinį kurą ir radioaktyviausias medžiagas i) turi būti pagrįstas remiantis Direktyvoje nustatytais kriterijais; ii) neturėtų būti savavališkas ir iii) turėtų būti pagrįstas atitinkamomis nacionalinės, Bendrijos arba tarptautinės teisės nuostatomis. Valstybių narių sprendimai suteikti arba atsisakyti suteikti leidimus turi atitikti Jungtinės konvencijos ir Direktyvos¹⁵ nuostatas, pagal kurias draudžiama eksportuoti radioaktyviausias atliekas arba panaudotą branduolinį kurą į paskirties vietą, esančią į pietus nuo 60° pietų platumos, į Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybę arba į trečiąją šalį, kuri neturi išteklių saugiai tvarkyti radioaktyviausias atliekas arba panaudotą branduolinį kurą.

Valstybės narės privalo ne tik kas trejus metus teikti ataskaitas Komisijai, bet ir kasmet pranešti¹⁶ Komisijai ir Patariamajam komitetui apie bet kokią neleistiną vežimą į trečiąją šalį ir perduoti¹⁷ Komisijai kompetentingos (-ų) institucijos (-ų) kontaktinius duomenis ir visą informaciją, būtiną skubiai komunikacijai.

2.1. Direktyvos įgyvendinimas

Pagal Direktyvą visiems vežimams, kuriems taikoma Direktyva (įskaitant importą, eksportą ir tranzitą tarp valstybių narių ir į Bendriją arba už Bendrijos ribų), reikalaujama naudoti tipinį dokumentą¹⁸, kuris buvo nustatytas 2008 m. Komisijos sprendimu¹⁹ su pakeitimais, padarytais 2011 m.²⁰ Tipinis dokumentas apima šias formas:

- leidimo vežti panaudotą branduolinį kurą arba radioaktyviausias atliekas paraiška;
- paraiškos gavimo patvirtinimas – prašymas pateikti trūkstamą informaciją apie panaudotą branduolinį kurą ir radioaktyviausias atliekas;
- susijusių kompetentingų institucijų sutikimas arba atsisakymas leisti vežti radioaktyviausias atliekas arba panaudotą branduolinį kurą;
- leidimas vežti panaudotą branduolinį kurą ir radioaktyviausias atliekas;
- radioaktyviųjų atliekų siuntos apibūdinimas ir pakuočių sąrašas;

---

¹⁵ Direktyvos 16 straipsnis.

¹⁶ Direktyvos 16 straipsnio 1 dalies c punktas.

¹⁷ Direktyvos 18 straipsnis.

¹⁸ Pagal Direktyvos 17 straipsnį.

¹⁹ 2008 m. kovo 5 d. Komisijos sprendimas dėl Tarybos direktyvoje 2006/117/Euratomas numatyto radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro vežimo priežiūros ir kontrolės tipinio dokumento parengimo (pranešta dokumentu Nr. C(2008) 793), (2008/312/Euratomas) (OL L 107, 2008 4 17, p. 32–59).

²⁰ 2008 m. kovo 5 d. Komisijos sprendimo 2008/312/Euratomas dėl Tarybos direktyvoje 2006/117/Euratomas numatyto radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro vežimo priežiūros ir kontrolės tipinio dokumento parengimo klaidų ištaisymas, OL L 343, 2011 12 23, p. 149.

- radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro gavimo patvirtinimas.

Kai tokias medžiagas ketinama vežti šalinti į trečiąsias šalis, pagal Radioaktyviųjų atliekų direktyvos 4 straipsnio 4 dalį valstybės narės taip pat turi taikyti vežimo kriterijus, Komisijos nustatytus pagal Direktyvos 16 straipsnio 2 dalį ir taikytinoje Komisijos rekomendacijoje²¹.

2.2. Patariamojo komiteto nuomonė

2022 m. lapkričio 7 d. Liuksemburge surengtame XII-ajame Patariamojo komiteto posėdyje aptartas šios ataskaitos projektas ir pridedamas tarnybų darbinis dokumentas. Patariamasis komitetas pateikė teigiamą nuomonę.

2.3. Kompetentingos institucijos

2022 m. liepos mėn. visos valstybės narės buvo pateikusios informaciją apie savo kompetentingas institucijas pagal Direktyvos 5 straipsnio 13 punktą²².

Valstybių narių kompetentingų institucijų sąrašas pridedamas prie pridedamo tarnybų darbinio dokumento.

3. PASTABOS

Komisija pažymėjo, kad per šį ataskaitinį laikotarpį valstybės narės nepranešė apie nė vieną nebaigtą tarpvalstybinį radioaktyviųjų atliekų arba panaudoto branduolinio kuro vežimą.

Valstybės narės nepranešė Komisijai apie jokių klausimus, kuriems galėtų būti taikomas 4 straipsnis „*Grąžinimo operacijos, susijusios su vežimais, kuriems nebuvo išduoti leidimai, ir su nedeklaruotomis radioaktyviosiomis atliekomis*“, 12 straipsnis „*Nebaigtas vežimas*“ arba 16 straipsnio „*Draudžiamas eksportas*“ 1 dalies c punktas. Taigi, remiantis pranešta informacija, ataskaitiniu laikotarpiu jokio neleistino vežimo ES teritorijoje nebuvo.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo keturi atsisakymo duoti sutikimą atvejai:

- viena valstybė narė atsisakė duoti sutikimą dėl dviejų paraiškų, nes laikinai nebuvo prieinami galutinio apdorojimo įrenginiai;
- viena valstybė narė atsisakė duoti sutikimą dėl dviejų užteršto metalo laužo

---

²¹ 2008 m. gruodžio 4 d. Komisijos rekomendacija dėl radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto kuro eksporto į trečiąsias šalis kriterijų (pranešta dokumentu Nr. C(2008) 7570) (2008/956/Euratomas).

²² Direktyvos 5 straipsnio 13 punkte „kompetentingos institucijos“ apibrėžiamos kaip „institucija, kuri pagal kilmės, tranzito arba paskirties šalių įstatymus arba kitus teisės aktus turi teisę įgyvendinti radioaktyviųjų atliekų arba panaudoto kuro vežimo priežiūros ir kontrolės sistemą“.

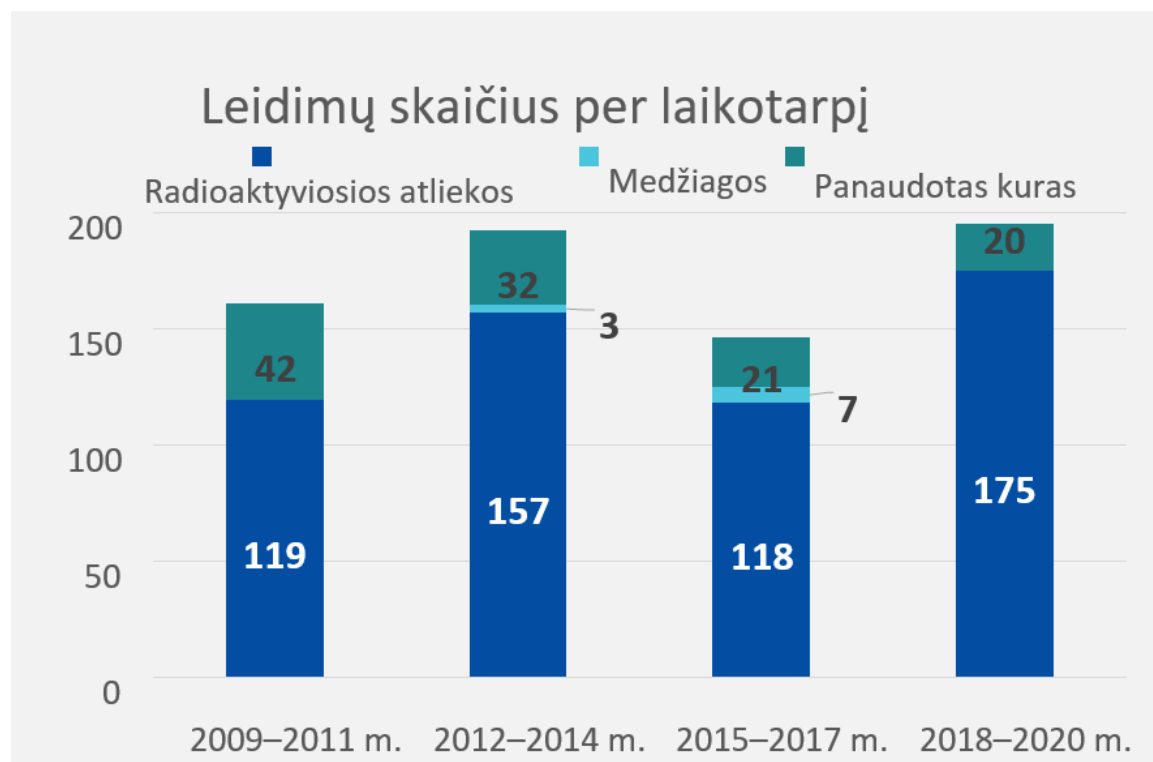
tranzito paraiškų, laikydama, kad šioms paraiškoms Direktyva netaikoma²³. Tačiau šis tranzitas buvo nuolat vykdomas pagal galiojančius vietos teisės aktus.

Trys valstybės narės (Kroatija, Kipras ir Malta) nuo Direktyva nustatytų įpareigojimų teikti ataskaitas pradžios nėra pranešusios apie leidžiamą vežimą jų teritorijoje.

Išsami informacija apie tarpvalstybinį radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro vežimą ES dabartiniu ataskaitiniu laikotarpiu pateikiama pridedamame tarnybų darbiniam dokumente.

3.1. Statistiniai duomenys (2018–2020 m.)

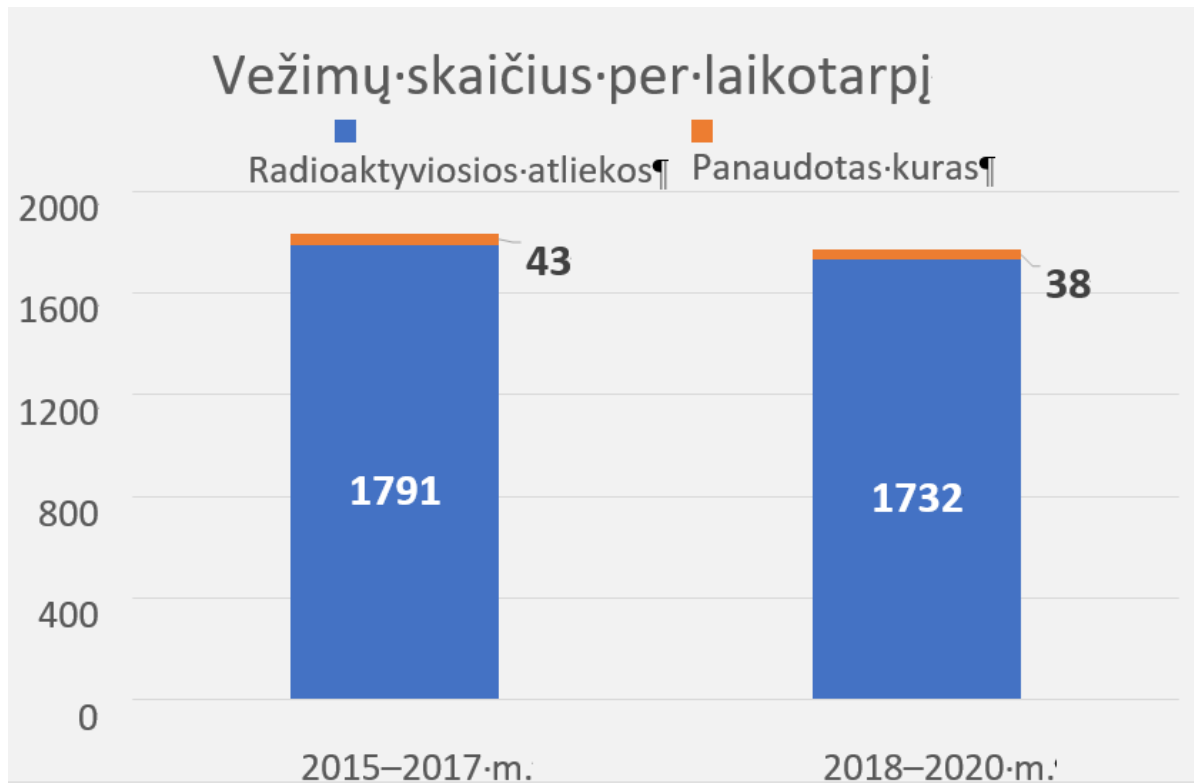
Šiame skirsnyje pateikiama statistinė leidimų ir vežimo atvejų apžvalga.

1 pav. Leidimų skaičius

Pagal 195 leidimus, apie kuriuos 2018–2020 m. laikotarpiu pranešė 21 valstybė narė, atlikta 1 770 vežimų. Vienas leidimas paprastai taikomas keletui vežimų ir jo galiojimo laikotarpis gali būti ilgesnis, nei laikotarpis, kurį apima ši ataskaita.

²³ Valstybės narės laikosi skirtingų nuomonių, ar Direktyva taikytina tarpvalstybiniam užteršto metalo laužo, kuris apdorojamas ir perdirbamas, vežimui. Valstybės narės, kurios užteršto metalo laužo, kuris bus perdirbamas, nelaiko atliekomis, neduoda sutikimo dėl atitinkamo vežimo leidimo (atsisako jį suteikti).

2 pav. Vežimų skaičius

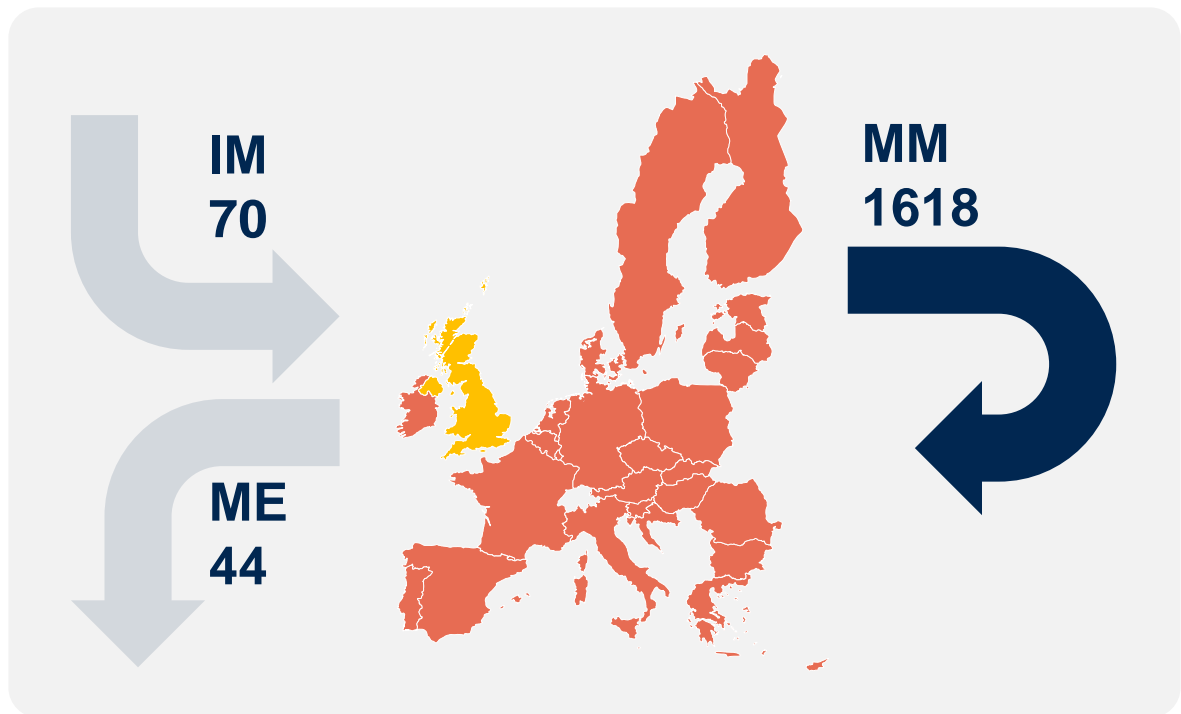
Kalbant apie vežimus, kuriems buvo išduoti leidimai, 98 % (1 732 vežimai) buvo susiję su radioaktyviųjų atlieku vežimu, o 2 % (38 vežimai) – su panaudoto branduolinio kuro vežimu.

Dauguma leidimų ir vežimų buvo susiję su gabenimu Bendrijos viduje. Apskritai 92,6 % vežimų buvo vykdomi Bendrijos viduje (MM kategorija), 2,7 % vežimų buvo vežimas eksportui (ME kategorija), o 4,7 % – vežimas importui (IM kategorija).

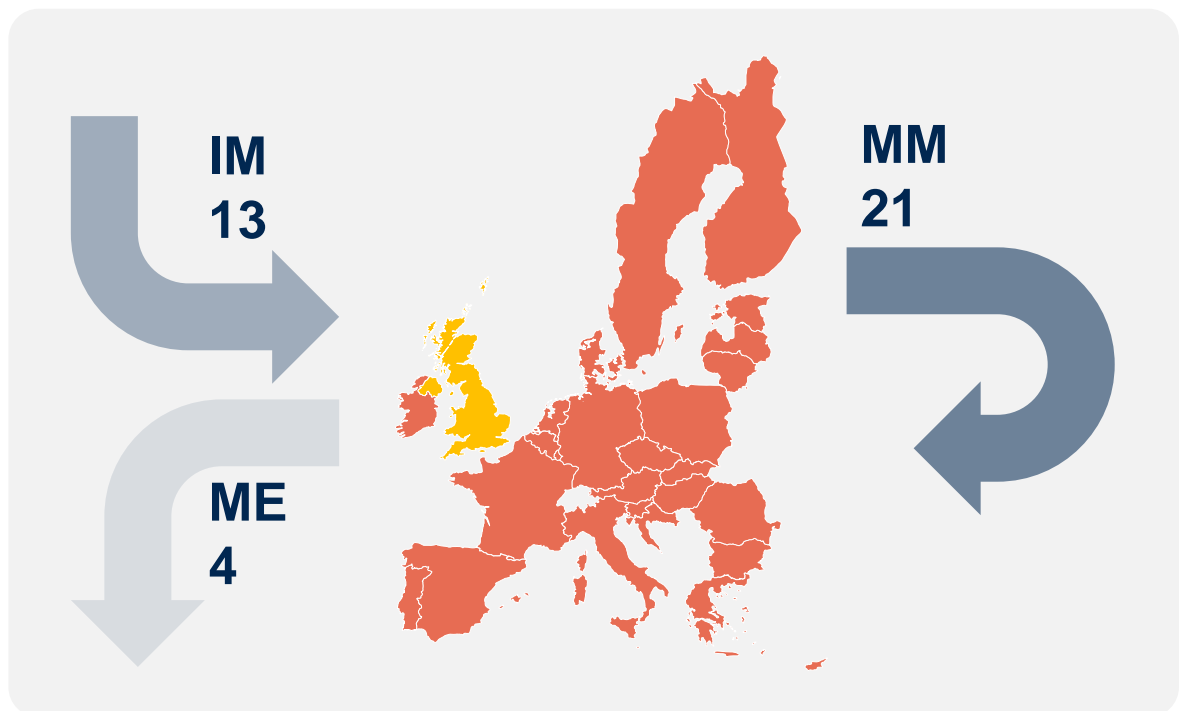
Iš statistinių duomenų matyti, kad 79 % visų Bendrijos viduje vežamų radioaktyviųjų atliekų buvo branduolinės pramonės atliekos, o 21 % – nebranduolinės veiklos (pvz., medicinos, mokslinių tyrimų) atliekos.

Pagrindinis vežimo tikslas buvo radioaktyviųjų atliekų perdirbimas (pavyzdžiui, atliekų tvarkymas siekiant sumažinti jų tūrį arba galutinis apdorojimas) specialiuose infrastruktūros objektuose, taip pat apdorotų radioaktyviųjų atliekų arba panaudoto branduolinio kuro grąžinimas į kilmės šalį. Daugiausia leidimų išdavė Švedija ir Vokietija – tiek kaip kilmės, tiek kaip paskirties šalys.

Panaudotas branduolinis kuras buvo vežamas siekiant perdirbti arba grąžinti į kilmės šalį.

3 pav. Radioaktyviųjų atliekų vežimas Bendrijos viduje (MM), eksportas (ME), importas (IM)

4 pav. Panaudoto branduolinio kuro vežimas Bendrijos viduje (MM), eksportas (ME), importas (IM)

4. TOLESNI VEIKSMAI IR NUOLATINIS TOBULINIMAS

Trečiojoje Komisijos ataskaitoje dėl Direktyvos įgyvendinimo nustatyti dvejopi poreikiai: labiau suderinti tipinį dokumentą su ataskaitos šablono reikalavimais ir stebėti pagrindinių saugos standartų poveikį tarpvalstybinio vežimo priežiūros ir kontrolės įgyvendinimui.

Atsižvelgdama į pirmesnę punktą, Komisija, remdamasi vienos valstybės narės pasiūlymu, pasiūlė peržiūrėti tipinį dokumentą pagal Direktyvos 17 straipsnio 2 dalį ir 21 straipsnį, kad į iš dalies pakeistą tipinį dokumentą būtų įtraukta informacija apie pradinį vežimą. Tai padarius gražinamojo vežimo atvejais susijusios valstybės narės galės atsekti vežimo atvejus. Be to, atsižvelgdama į dviejų valstybių narių pasiūlymus, Komisija pateikė elektroninę tipinio dokumento versiją.

Kalbant apie galimą pagrindinių saugos standartų poveikį Direktyvos įgyvendinimui, Komisija nepastebėjo jokių didelių problemų. Tačiau du atsisakymo duoti sutikimą dėl radioaktyviųjų atliekų tranzito per valstybę narę atvejais rodo, kad svarbu atsakyti klausimą dėl Direktyvos taikymo srities. Iš tiesų valstybės narės laikėsi skirtingų nuomonių dėl to, ar Direktyva turėtų būti taikoma tarpvalstybinio užteršto metalo laužo, kuris bus apdorojamas ir perdirbamas, vežimo atvejais, nes valstybės narės reguliavimo institucija šią medžiagą gali klasifikuoti kaip radioaktyviasias atliekas. Pagal radioaktyviųjų atliekų apibrėžtį²⁴, jeigu pagal kilmės ir paskirties šalių teisės aktų ir reguliavimo sistemą reguliavimo institucijos kontroliuoja radioaktyviąją medžiagą kaip radioaktyviasias atliekas, kurių kilmės arba paskirties šalys nenumato toliau naudoti, tokia medžiaga pagal Direktyvą laikoma radioaktyviosiomis atliekomis. Todėl Komisija mano, kad, nors tranzito šalis tokių medžiagų nelaiko radioaktyviosiomis atliekomis, tokiais atvejais reikia gauti jų sutikimą.

Be to, viena valstybė narė nurodė pageidaujanti, kad Tarybos direktyva 2006/117/Euratomas būtų visada taikoma GKRM²⁵ atliekų vežimui. Šiuo atžvilgiu Komisija primena²⁶, kad teisiniu požiūriu Direktyva taikoma visoms atliekoms, kurių sudėtyje yra GKRM ir kurios turi būti kontroliuojamos pagal teisės aktus bei laikomos radioaktyviosiomis atliekomis.

XII-ajame Patariamąojo komiteto posėdyje Komisija buvo paraginta apsvarstyti galimybę atnaujinti tipinį dokumentą, konkrečiai nurodant informaciją apie atliekų kilmę, t. y. pateikiant nuorodą į pradinį vežimą.

---

²⁴ Direktyvos 5 straipsnio 1 dalyje nurodyta: radioaktyviosios atliekos – dujų, skysčio arba kieto pavidalo radioaktyviosios medžiagos, kurių kilmės ir paskirties šalys ar fizinis arba juridinis asmuo, kurio sprendimą šios šalys pripažįsta, nenumato toliau naudoti ir kurias, kaip radioaktyviasias atliekas, reguliuojanti institucija kontroliuoja pagal kilmės ir paskirties šalių teisės aktų ir reguliavimo sistemą.

²⁵ Gamtinės kilmės radioaktyviosios medžiagos.

²⁶ Kaip nurodyta trečiojoje Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui dėl Direktyvos įgyvendinimo.

5. IŠVADOS

Direktyvos įgyvendinimu buvo užtikrinta, kad visas tarpvalstybinis radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro vežimas Bendrijoje vyktų gavus pagrįstą išankstinį visų dalyvaujančių valstybių narių (įskaitant tranzito šalis) kompetentingų institucijų sutikimą ir naudojant tipinį dokumentą. Visos valstybės narės per nustatytą ataskaitinį (trejų metų) laikotarpį reguliariai teikė Komisijai informaciją, susijusią su visais vežimais, kuriems buvo išduoti leidimai. Taip visos Bendrijos mastu buvo užtikrinama radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro vežimo priežiūra ir kontrolė. Todėl toliau labai skatinama naudoti pateiktą, tiesa, neprivalomą, ataskaitos šabloną, nes tai leido gauti duomenis tiesiogiai iš šio šablono ir sumažinti neteisingo pateiktos informacijos aiškinimo riziką.

Apskritai Komisija daro išvadą, kad, kalbant apie tarptautinį vežimą, dabartinė Euratomo teisinė sistema, sudaryta iš Direktyvos, pagrindinių saugos standartų ir Radioaktyviųjų atliekų direktyvos, užtikrina aukščiausius saugos nuo pavojų, susijusių su jonizuojančiąja spinduliuote ES teritorijoje, standartus. Vis dėlto Komisija pažymi, kad, kai valstybės narės gali nevienodai apibrėžti radioaktyviasias atliekas, informavimo ir sutikimų išdavimo proceso metu gali kilti tam tikrų problemų. Tai reikia tobulinti, svarstant galimybes, susitarus su valstybėmis narėmis, tęsti derinimą šioje srityje.